

1. EL QUE NO ÉS L'ESGLÉSIA.

- L'Església no és un centre de poder fàctic, encara que de vegades ho hagi estat.
- L'Església no és una institució cultural, encara que sovint hagi estat, i ho és encara, eneradora i transmissora de cultura.
- L'Església no és la *gàbia* de Déu, com si Déu no pogués circular fora d'ella. L'Església no té el monopoli de Déu.
- L'Església no és un museu on guardar les tradicions mortes i les relíquies del passat, com fan els antiquaris.

L'Església no és... Així podríem seguir indefinidament. La veritat és que hi ha molts prejudicis sobre l'Església (alguns d'ells justificats) i moltes simplificacions. No és just definir les persones o les institucions des de fora o a partir de prejudicis, de caricatures o d'interessos creats. Jesús, per cert, també va ser víctima de judicis poc respectuosos amb la seva identitat.

2. QUÈ ÉS L'ESGLÉSIA?

El millor que podríem fer per saber què és l'Església fora preguntar-li a ella mateixa: *Església de Crist; què dius de tu mateixa?* De fet, aquesta va ser la tasca principal de l'Església reunida en el Concili Vaticà II. A l'inici de la seva tercera sessió, el dia 14 de setembre de 1964, Pau VI va dir: *Cal que l'Església es defineixi a si mateixa, que manifesti la consciència genuïna que té de si mateixa.* I això ho va fer especialment a la Constitució *Lumen Gentium* (promulgada el 21 de novembre de 1964).

3. L'ESGLÉSIA UN SIGNE DE QUÈ...?

Al número 1 de la LG, l'Església es defineix tot manifestant el que és *la seva constitució i la seva missió: l'Església és, en Crist, un sagrament*, és a dir, un signe i un instrument de la unió de tots els éssers humans (com a fills del mateix Pare) i de la unió de tots amb Déu (com a Pare universal).

L'església, per tant, no té com a missió només parlar de Crist i conservar la seva doctrina. Sinó que està cridada a ser l'instrument, dòcil a les mans de Crist, a través del qual ell vol seguir fent el que va fer en els dies de la seva vida mortal: lloar el Pare i tenir-ne cura dels fills. La seva vocació és ser signe eficaç (sagrament) de la presència activa de Crist el món. Una cosa és parlar de Crist i una altra és ser amb la vida signe d'ell.

Jesús va poder dir, avalat per la seva vida, *qui m'ha vist a mi ha vist el Pare* (Jn 14,9). D'una manera anàloga hauria de poder dir l'Església: *Qui em veu a mi veu a Crist.* Això implica, per part dels membres de l'Església, la voluntat d'anar assumint els projectes de Crist, de no deixar-se conduir per altres esperits, sinó per l'Esperit de Crist.

Com es pot assolir aquesta utopia? Els bisbes del Vaticà II ho van expressar clarament en el seu missatge del 21 d'octubre de 1962: *Cal renovar-nos a fons fins que aparegui a tots els pobles el rostre amable de Jesucrist, que ha de resplendir en els nostres cors.* Ser cos de Crist, per tant, implica per a l'Església assumir que la seva interioritat és Crist ressuscitat i el seu Esperit. Per això es diu que *l'Església és alhora visible i espiritual* (LG 8). I per això es reconeix i es presenta com a *misteri*, no només com a institució. El que li dona identitat i força no és la seva estructura, sinó la presència de Crist i l'Esperit en ella. Aquest és el Misteri que l'habita. Com en tants casos, *allò que és essencial és invisible per als ulls...*

Tanmateix, si el cos vol ser realment expressió de l'interioritat no pot ser un cos desmembrat, mutilat, paralític. Cal tenir cura, sobretot en aquest cas, de *l'expressió corporal*. Cada membre haurà d'estar ben connectat amb la interioritat. I un membre no es pot posar per sobre d'un

altre, no el pot anular ni substituir. Tots tenen la mateixa dignitat, no pel lloc que ocupen en l'estructura, sinó per la seva connexió amb Crist. Són un misteri de comunió.

Pel baptisme s'estableix aquesta misteriosa connexió que configura els membres amb Crist. Per l'eucaristia es construeix la comunió amb ell, amb el seu cos. Per la reconciliació i la penitència es restableix la connexió trencada i es restaura la comunió perduda.

El cor de Crist que és l'Església, com els nostres cossos humans, pot tenir moments de més vitalitat o debilitat, pot emmalaltir, pot tenir membres paralitzats o que vagin al seu aire (cancerosos...). Però sempre és el cos de Crist. I cal tenir-ne cura. Els sagraments i la Paraula de Déu l'ajudaran a recuperar la vitalitat i a guarir les ferides, si és el cas.

4. L'ESGLÉSIA, POBLE DE DÉU.

L'Església es defineix també com a poble de Déu, *un poble congregat per la unitat del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant* (LG 4). El que caracteritza aquest poble és *la dignitat i la llibertat dels fills de Déu, al cor dels quals s'hi està l'Esperit Sant com en un temple* (LG 9). Tots els membres d'aquest poble tenen la mateixa dignitat i la mateixa vocació. És a dir, tots són cridats a viure com a fills de Déu o com a estranys a la seva gran família. Cridats a assumir el patrimoni de la família com a propi:

- assumir la capacitat de **deixar-se estimar** i de deixar-se omplir de vida que ens ve del Fill,
- assumir la capacitat de **donar vida** i ser misericordiosos que ens ve del Pare,
- i assumir la capacitat de **comunió** que ens ve de l'Esperit.

Cridat a viure la riquesa de la vida de Déu en versió humana. Aquesta és la vocació d tots. Una vocació que realitzen de formes diferents segons els dons o carismes que cadascú ha rebut per al bé comú del poble de Déu i del món. *Poseu-vos els uns al servei dels altres, cadascú segons els dons que ha rebut, com a bons administradors de la múltiple i variada gràcia de Déu* (4 Pe ,10). No és un poble tancat sobre si mateix sinó obert a la universalitat. Ofereix a tots els homes i dones els dons de Déu dels que és portador i acull els dons de Déu que hi ha en els altes.

5. NOVA CONSCIÈNCIA DE L'ESGLÉSIA SOBRE SI MATEIXA

El Concili Vaticà II va ser una llarga meditació de l'Església sobre si mateixa. I es pot dir que, a la llum de la Paraula de Déu, va veure més clara la seva identitat.

Com es podria descriure aquesta nova consciència? Amb tres afirmacions:

l'Església no és eclesiocèntrica, sinó que és cristocèntrica i, per tant, antropocèntrica.

- **No és eclesiocèntrica.** Pren una nova consciència que ella no ha de ser el centre d'atenció, que no és una realitat tancada en si mateixa, sinó que és una zona de pas de Crist cap a les persones, i de les persones cap a Crist. *Qui em veu a mi veu al Pare*, hauria de poder dir. En algunes èpoques i en alguns llocs l'Església potser ha pecat massa en la seva imatge i no tan en la imatge que donava de Crist.

- **És cristocèntrica.** El seu centre és el Crist vivent que a través d'ella i en ella segueix actuant al servei dels fills dispersos de Déu. És instrument dòcil que ha de servir Crist per fer la seva feina, que és la feina que li ha encomanat el Pare a través de la unció de l'Esperit.

- **És antropocèntrica.** Perquè els destinataris de l'acció de Crist són els éssers humans als quals s'ha d'anunciar amb obres i paraules la bona nova de la paternitat universal de Déu i de la fraternitat de tots.

Aquesta nova consciència, plasmada en els documents del Vaticà II, hapenetrat diversament en els diferents membres de l'Església. Cal seguir treballant perquè les persones i institucions d'Església renunciïn als seus propis interessos (autodescentrament), es posin obedientment en mans de Crist (cristocentrisme) per tal de ser servidor dels homes i dones (antropocentrisme).

6. L'ESGLÉSIA, COMUNITAT DE COMPANYIA, MEMÒRIA I PROFECIA.

L'Església és una comunitat que viu en el temps, formada per persones que són contemporànies dels seus contemporanis. La primera cosa que han de fer és companyia, ser-hi presents *al goig i l'esperança, a les tristeses i les angoixes dels homes i dones del seu temps, sobretot dels qui pareixen* (GS 1). Sense encarnació no hi ha bona nova ni salvació.

Però com podrien fer companyia salvífica si no tinguessin per aportar res més que la seva pròpia fragilitat? Sortosament, formen part d'una comunitat que té un gran patrimoni de

memòria d'on treure llum i força per il·luminar i transformar el present. *Fes memòria de Jesucrist, ressuscitat d'entre els morts* (2 Tm 2,8), li diu Sant Pau a Timoteu. La memòria de l'Església fa present en l'avui la força transformadora i pacificadora del Ressuscitat. I una companyia enriquida per la memòria es converteix en profecia, és a dir, desvetlla les possibilitats de futur que hi ha en el present i que obre les portes a l'esperança.

7. L'ESGLÉSIA, COMUNITAT QUE VIU I CELEBRA.

Els sacraments són les accions a través de les quals Déu constitueix la seva Església com a comunitat capaç de fer companyia, memòria i profecia. Com a resposta agraïda, l'Església celebra la salvació en les mateixes accions sacramentals.

1. Pel **baptisme**, l'Esperit incorpora els fidels a l'Església i els dona la capacitat de començar a viure com a fills de Déu, acollits en el sí matern de la comunitat fins que assoleixen l'estatura de Crist.

2. El sacrament de la **confirmació** els vincula més conscientment a l'Església i, amb el do especial de l'Esperit, esdevenen més capaços de ser testimonis de Crist.

3. L'**eucaristia**, font i cim de tota la vida cristiana, els fa capaços, cada dia més,
- d'escoltar i obeir la Paraula, d'oferir-se a si mateixos en comunió amb el Crist que s'ofereix;
- de fer memòria agraïda de tot el que Déu ha fet i fa pels seus fills;
- de ser signes d'unitat compartint un sol pa i un so, calze, cor i sang de Crist;
- i de repartir, després en el món, els dons que ells mateixos han rebut.

4. La **reconciliació** i la penitència, a través del perdó de Déu, sanen les ferides del pecat, refan la comunió amb l'Església i impulsen a una vivència nova de la vida cristiana.

5. La **unció dels malalts**, amb la pregària del ministre i de l'Església, dona força per viure la malaltia i les limitacions de la vellesa amb esperança i en comunió amb el Crist que va morir i va ressuscitar.

6. A través del sacrament de l'**orde** sacerdotal Déu posa al servei de la seva Església pastors capaços de tenir-ne cura i governar-la. Són els encarregats de nodrir el cos de Crist amb la Paraula i els sacraments per tal que tinguin bona salut per posar-s'hi en mans de Crist per donar vida al món.

7. I per la gràcia del sacrament del **matrimoni** els batejats participen del misteri de comunió i fecunditat que és propi de Déu, fan créixer la vida, l'un en l'altre, i tots dos en els fills. Són un reflex, en la petita escala d'allò humà, de la comunitat del Déu trinitari, de la unió fecunda de Crist i l'Església. Són un sacrament.

L'Església es posa en estat de pregària, sobretot en la celebració dels sacraments. Però té moltes altres formes de pregària, expressions de la necessitat de donar gràcies constantment, de demanar ajut, d'intercedir pels altres, de lloar, de contemplar. La pregària és la respiració permanent de l'Església, moguda per l'Esperit.

8. MARIA, MODEL D'ESGLÉSIA.

Fer companyia, fer memòria i ser profecia no és per als cristians una fita utòpica mai no viscuda, sinó que la veuen realitzada de forma exemplar en la persona de Maria de Natzaret. Viure i celebrar el do de Déu també va ser una constant en la vida de Maria. *Ella va fer de la pròpia vida un culte a Déu i del seu culte un compromís de vida* (Pau VI, *Marialis cultus*, 21). L'Església veu encarnades en la vida de Maria les actituds que ella mateixa i cada comunitat se senten cridades a viure.

- Maria és la **Verge oient** que acull amb fe la Paraula de Déu. I això és el que ha de fer l'Església: escoltar la Paraula, portadora d'amor, de perdó, d'esperança, de joia, de judici. I, a la seva llum, interpretar la vida i els esdeveniments humans.

- Maria és la **Verge orant**. Al *Magnificat* contempla i agraeix les meravelles que Déu fa en els petits i en els pobres, i com posada en evidència la fragilitat dels prepotents. I de tot això en fa un càntic de lloança. A Canà intercedeix davant el seu Fill a favor d'uns joves esposos que no tenen vi. Al cenacle prega amb les dones i els deixebles tot esperant l'Esperit. L'Església també vol ser, com Maria, una comunitat orant: lloant Déu per les meravelles que també avui segueix fent en els petits i els pobres, intercedint activament per donar resposta a tantes carències que descobreix i compartint la pregària esperançada de tanta gent.

- Maria és **Verge Mare**: dona vida amb la força de l'Esperit en una situació (la virginitat) que semblava condemnada a l'esterilitat. També l'Església se sent cridada a donar la vida amb la força de l'Esperit en situacions que semblen estèrils. Però *per a Déu tot és possible*.

- Maria és **Verge oferent**: ofereix tot allò que ha rebut de Déu, la pròpia vida, el propi Fill. També l'Església ha d'oferir per la vida del món tot allò que rep de Déu en una actitud d'ofertori permanent.

Amb raó recomanava Sant Ambrós: *Que l'ànima de Maria estigui en cadascun de vosaltres per magnificar el Senyor i que el seu esperit estigui en cadascú per celebrar Déu*. Però Maria és sobretot *un exemple d'aquell culte pel qual la vida de cadascú esdevé una ofrena a Déu* (Pau VI, *Marialis cultus*, 21).

9. PER QUÈ ASSOCIAR-NOS DINS DE L'ESGLÉSIA?

La vocació cristiana és una crida individual de Déu, però a més, indissolublement és una crida amb una clara dimensió comunitària. Ara bé, a vegades, encara hi ha més. I és que l'Església està formada per molts carismes, associacions, moviments... fruit de la diversitat i pluralitat humana (edat, etapa vital, cultura...) a la qual Déu, mitjançant l'Església, pretén estimar i salvar. Per tant, l'existència de carismes, associacions i moviments respon a motius de:

- concreció de la pròpia vocació i missió.
- potenciació i difusió d'aquesta.
- cultiu i alimentació de la vocació.
- eficàcia en la tasca missionera.

La vocació i missió salesiana (l'amor als joves, especialment els més pobres) és fruit d'una inquietud que Déu ha col·locat al nostre cor. En ella Déu ens crida a formar part d'una comunitat (Associació de SS.CC.) que vibra i s'il·lusiona per aquesta vocació i missió. I encara hi ha una tercera dimensió: Déu crida a aquesta Associació per a confirmar que sí, que vol introduir aquells qui ha volgut cridar, dins d'aquesta dinàmica comunitària.